

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta filozofická
Katedra románských jazyků

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil(a) student(ka): Monika Vitnerová
Název práce: Le reflet de la société française dans l'œuvre d'Émile Zola

Oponoval: Mgr. Lucie Kratochvílová, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (uved'te, do jaké míry byl splněn):

V úvodní části práce si autorka stanovuje dva základní cíle.

Cíl první části práce je stanoven poměrně obsáhle (postihnout Zolovu vizi teorie naturalismu, představy, "charakteristické myšlenky a rysy", které ovlivnily Zolovu práci, "vše, co předcházelo zrodu série románů Rougon-Macquartové; mělo být pojednáno o předchůdcích naturalismu, naturalistické doktríně, principech teorie dědičnosti a vlivu společenského prostředí, o Zolových přípravných plánech; následují dokonce tři tečky, naznačující, že by mohlo jít i o víc). Tento cíl byl v zásadě splněn.

Ve druhé části mají být analyzovány tři Zolovy romány s cílem nalézt "prostředky a metody", jejichž prostřednictvím Zola "představuje ve svém díle různé sociální společenské vrstvy francouzské společnosti" a postihnout, jak Zola "zachycuje vývoj společnosti v době Druhého císařství". Tento cíl byl naplněn velmi částečně.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Ačkoli je cíl první části práce stanoven obsáhle, je zvolené problematice věnován adekvátní rozsah. Pojednáno je o ní nicméně způsobem dosti triviálním. I přesto, že je zde Zola hned v úvodu deklarován zásadním teoretikem naturalismu, přistupuje autorka práce nejprve k jakémusi učebnicovému shrnutí těch nejznámějších informací o naturalismu, a teprve poté přistupuje k jednotlivým Zolovým teoretickým textům. Netvůrčí přístup zcela prostý kritické dimenze nutně vede k neplodnému opakování již uvedených idejí. Text působí navíc opakovaně dojmem, že si autorka práce určité skutečnosti teprve sama postupně ujasňuje (např. co vlastně představovalo doktrínu naturalismu, viz str. 8, 13 a 15, jaká byla dědičná zátěž rodiny Rougon-Macquartových, viz str. 16 a str. 41 apod.). Je otázkou, zda má v diplomové práci své místo shrnování dějů románů, obzvláště má-li výrazně povšechnou podobu (o románu Zabiják např.: "Ici Zola décrit le destin d'une femme ordinaire Gervaise, qui désiraient mener une vie normale." str. 15)

Zpracování druhé části práce se ale jeví mnohem problematičtější.

Kapitoly věnované pojednáním o prvních dvou románech, Zabiják a U Štěstí dam, vycházejí z v úvodu postulovaného (sporného) přesvědčení o dokumentární povaze Zolových románů ("On peut dire que tous les romans de la série des *Rougon-Macquart* sont les romans documentaires qui nous montrent la vraie vie des peuples à l'époque du Second-Empire", str. 9). Analýzy se tedy zakládají na vyhledávání různých motivů a témat, jež v románech odkazují k dobové realitě konce 19. st.

Přistupovat k literárnímu dílu jako k relevantnímu zdroji informací o dobové realitě je postup diskutovatelný. Byl by obhajitelný, pokud by v práci bylo nějak teoreticky striktně rozlišeno - nebo alespoň v analýzách striktně rozlišování dodržováno - mezi realitou (Francie konce 19.st.) a realitou literárního textu (osobitým uměleckým ztvárněním reality Francie konce 19.st.). K tomu ale nedochází; naopak v řadě případů se bez rozlišení přechází od motivů a témat konstatovaných v Zolových románech k faktům čerpaným z historických publikací prostředkujících dobovou realitu (viz str. 23, 34, 37, 42, 51). Ve francouzském resumé je dokonce v tomto smyslu přeformulován cíl práce: "pokusíme se popsat život lidí, kteří pocházejí z různých sociálních vrstev za Druhého císařství".

Druhým zásadním problémem se jeví volba a způsob analýzy jednotlivých témat. V románu Zabiják například pojednává práce v kapitolách za sebou o využití pojmenování reálné existujících míst v evokacích prostoru, následně o zachycení rozvoje textilního průmyslu, o využitích dobových argotických a hovorových výrazů v evokacích postav, o zachycení dobových politických názorů, rekonstrukce Paříže a fenoménu alkoholismu. (Kapitoly věnovanou postavě Gervaisy lze stěží považovat za svěbytnou analýzu, v zásadě jde o sporné převyprávění dějové linie, kdy navíc závěr, k němuž má převyprávění dospět, je již vyjádřen v epickém nadpisu kapitoly. Není navíc zřejmé, jak tento závěr zapadá do stanovených cílů práce: o zpracování tématu alkoholu bylo pojednáno v jiné

kapitole.) Práce prakticky nevykazuje známky znalosti základních nástrojů analýzy literárního textu. Jsou volena nesourodá, dílčí prvky textu různorodé povahy, přičemž jejich volba není nijak osvětlena: proč není např. uceleněji pojednáno o prostoru románu, tj. proč se například zmiňuje zachycená rekonstrukce Paříže a ne evokace obydlí chudých? Proč se z evokací postav zmiňuje právě a jen použití argotu? (Neznalost příslušné terminologie je jistě podružná, přesto je zarážející, že se např. o prostoru hovoří jako o "ennvironement", str. 19). Analýza je pojata nesystematicky a zároveň příliš široce a zůstává tak nutně na povrchu, bez možnosti dospět k vlastním relevantním závěrům. Řada komentářů rovněž opouští rámec vědecky rozvíjené argumentace a nese ráz spíše esejistického pojednání (viz např. str. 23: "Comme toutes, Gervaise voulait être une bonne mère...", str. 38: "Les femmes sont vaniteuses et elles se laissent séduire très facilement...", nebo str. 43: "De ce passage est évident que l'atmosphère à la Chambre des députés avait l'air un peu comme aujourd'hui, en fait, rien n'est changé." atd.)

Jednotlivé analýzy a vyvozované závěry také v řadě případů ztráčí ze zřetele vytčené cíle práce. V kapitolách věnovaných analýzám románů Zabiják a U Šťěstí dam je to bohužel právě v těch momentech, kdy se autorka práce snaží o propojení části teoretické a části analytické - namísto žádoucí reflexe konstatované dokumentární povahy románů, objeví se zde kapitoly soustředící se na sledování teorie vlivu dědičnosti a prostředí, tedy problematiku vybočující z v úvodu stanovených cílů.

Relativně nejzdařilejší je část diplomové práce věnovaná románu U Šťěstí dam, především kapitola 6.1.1. "Le magasin des nouveautés", vzácně obsahující samostatnou analýzu i interpretaci zobrazení obchodu. Kapitola 7 zabývající se románem Jeho excellence Eugen Rougon je oproti tomu článkem nejslabším. S výjimkou přijatelnějších kapitol 7.1., 7.3. a 7.3.2. představují kapitoly dosti pocitové, esejistické shrnutí děje, nebo psychologie postavy. Vytčený cíl i naznačená metoda se zde de facto vytráčí. Rovněž závěr, který z těchto analýz autorka práce vyvozuje potvrzuje určité ztracení se v textu, resp. opomenutí předchozí argumentační linie (dospívá se zde ke konstatování věčných rysů politického i společenského života).

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Po formální stránce je práce na relativně dobré úrovni; text má přehlednou grafickou úpravu, přehledné rozvržení kapitol, správně jsou uváděny citace i odkazy na literaturu. Jazykový projev ale bohužel vykazuje určitou nedbalost - objevuje se zde řada gramatických chyb (chyby ve shodách substantiv a adjektiv, substantiv a posesivních adjektiv, v koncokách sloves, časté je použití min. participia namísto infinitivu, problémy působí používání zvrtných sloves, v citacích se objevují překlepy apod.)

Příloha je v práci jedna, špatně čitelná a vzhledem ke stanoveným cílům práce vpodstatě zbytečná.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Autorka práce si v první části práce poměrně dobře ujasnila základní fakta týkající se naturalismu. Pozitivně je možné zhodnotit také určité patrné osobní zaujetí pro zvolenou problematiku. Rozvíjení vlastní argumentace ve druhé, stěžejní, části práce ale škodí neujasněnost záměru i metod vedoucí k příliš širokému a nutně povrchnímu záběru, roztržitosti reflexe a obecným, málo originálním závěrům.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Existuje podle vás rozdíl mezi analytickou prací, kterou chirurgové vykonávají na tělech zemřelých a analytickou prací, kterou na "tělech živých" vykonává spisovatel?

Jaká kritéria pro vás byla podstatná při volbě prvků textu, kterými se budete zabývat?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhovělo):

nevyhovělo

Datum: 29.8.2014

Podpis:

Přílohy	
IMG.jpg	3,6 MB
IMG_0001.jpg	1,8 MB
IMG_0002.jpg	3,7 MB
IMG_0003.jpg	3,2 MB